

El béns comuns des de la pràctica

Orígens, pràctiques i governança en les Comunalitats urbanes

Febrer 2023

Oficina de les
COMUNALITATS
URBANES

**economia
social**

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Empresa
i Treball**

Garret Hardin

La tragèdia dels comuns [1968]

Garret Hardin va escriure l'any 1968 titulada *The tragedy of the commons*. Resumint-la molt, la teoria ve a dir que els recursos gestionats de manera comuna tendeixen a ser sobreexplotats pels individus, ja que busquen el seu propi benefici i, per tant, els béns comunals no són un bon sistema de gestió

Elinor Ostrom

La governança dels comuns (1990)

Elinor Ostrom, premi Nobel d'economia l'any 2009 per la seva obra *Governing the Commons* (1990). Ostrom demostra que la gestió comunal de recursos naturals és possible i que és sostenible i perdurable en el temps. Boscos, zones de pesca, aqüífers, terres de pastura, muntanyes i regadius (en el seu llibre *Governing the Commons* dedica un capítol al Tribunal de les Aigües de València)

Béns comuns urbans

Cooperativa cessió d'ús

Mercats i xarxes d'intercanvi

Horts comunitaris

Educació comunitària

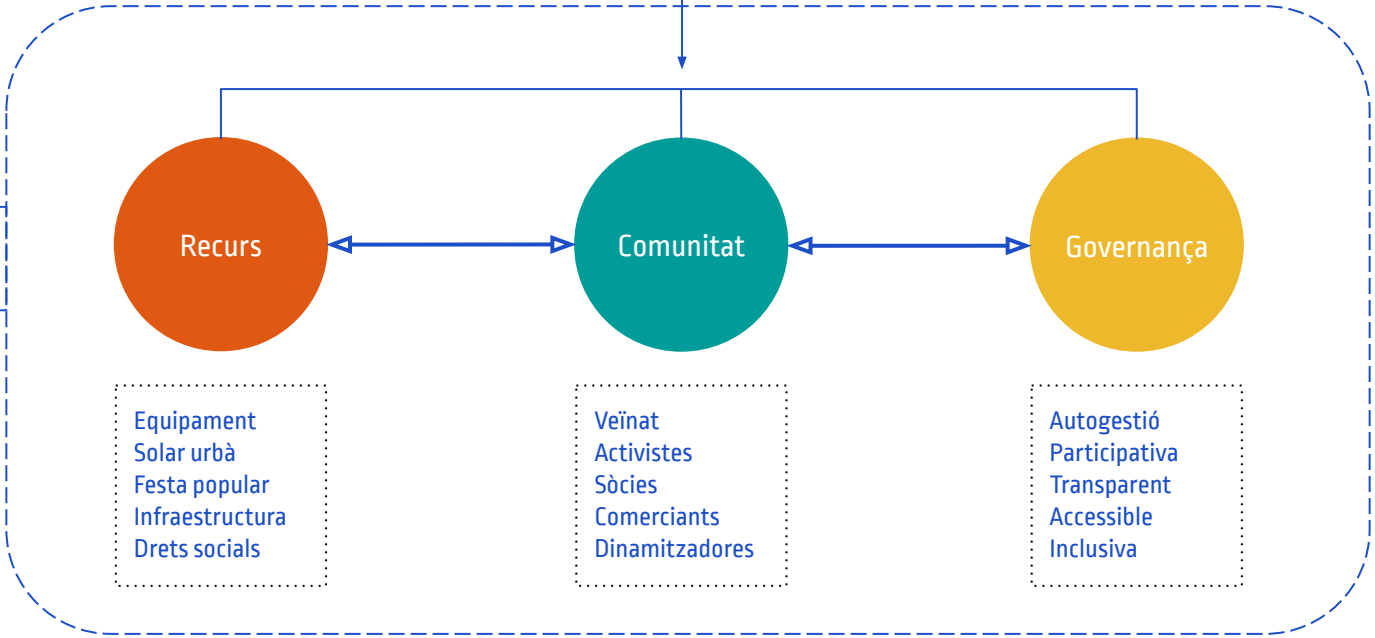
Béns comuns urbans

Grup de consum agroecològic

Moneda comunitària

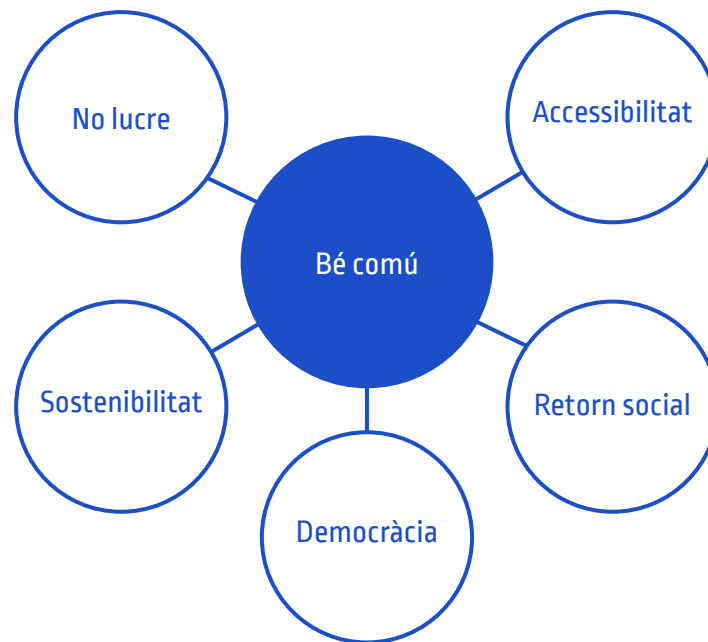
Bé comú

Què són els béns comuns?

Característiques

Els béns comuns són molt més que una sèrie de recursos compartits.

Han de satisfer necessitats i estan gestionats per comunitats que comparteixen el recurs i el mantenen. Un bé comú es produeix i es manté gràcies a la interacció entre la comunitat, el recurs i el règim de governança produït col·lectivament.

La Nau Bòstik

Cultura

Equipament cultural de gestió comunitària

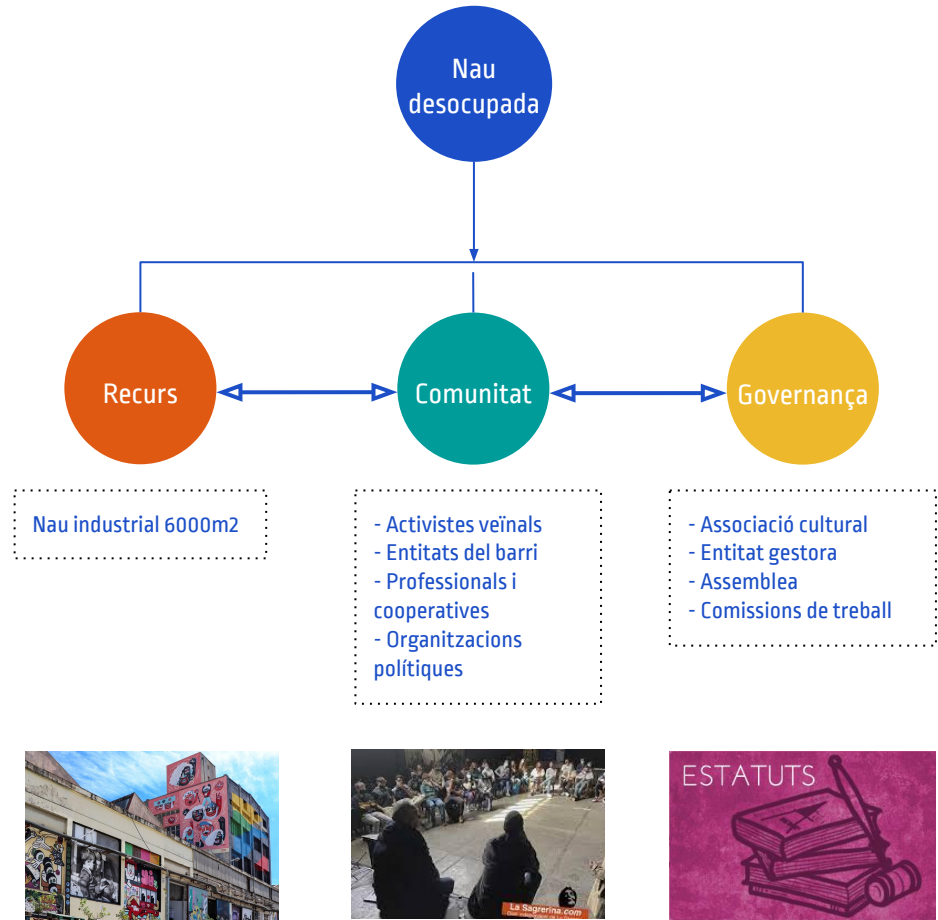
La Nau Bòstik és en un centre cultural sota gestió comunitària obrint la seva participació i presa de decisions a les entitats, col·lectius i persones del barri.

Es tracta d'un recinte de 6.000 m² on es fan activitats culturals, socials i polítiques, en gran manera realitzades o per entitats que lloguen l'espai o per entitats socials del barri i la ciutat que la fan servir per a jornades, exposicions, presentacions, etc. També s'ha convertit en un referent d'art urbà a escala internacional.

Ha suposat la reapropiació i conservació d'un patrimoni industrial que genera una infraestructura social per a les xarxes veïnals i culturals del barri.

La Nau Bòstik

Cultura

L'aigua a Cochabamba

Dret humà

Dret humà a l'aigua

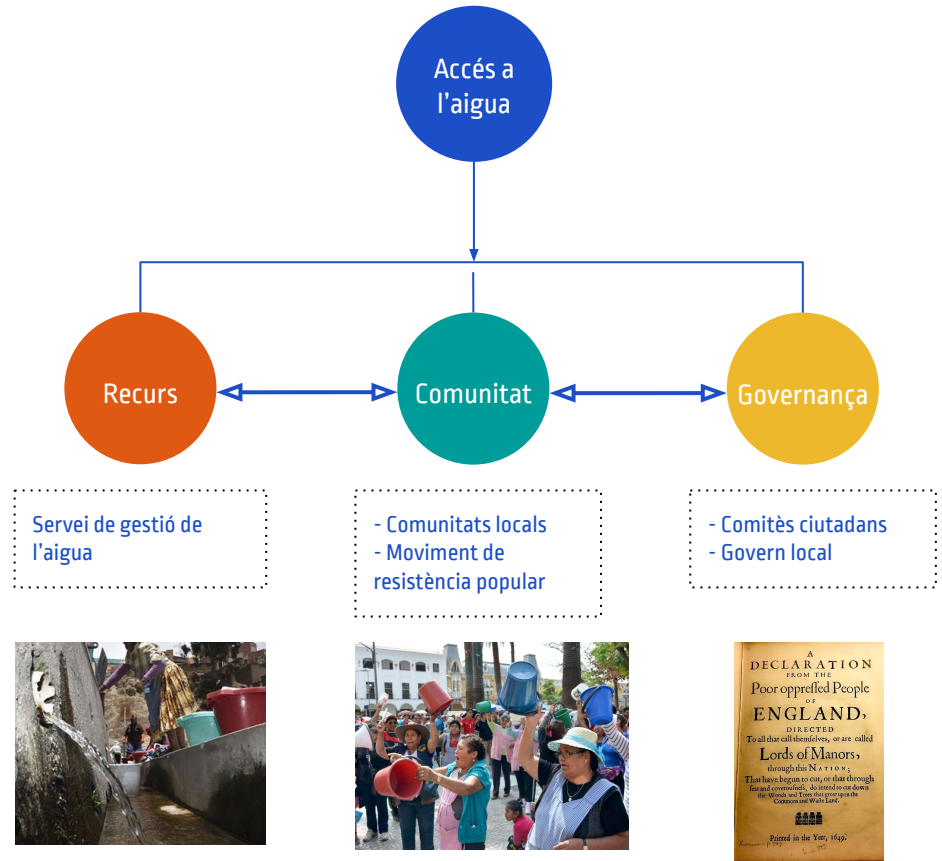
La *Guerra del Agua* és el nom popular d'una sèrie de protestes que van tenir lloc a Cochabamba, entre els mesos de gener i abril del 2000 i va marcar l'inici de la defensa contemporània dels béns comuns.

El seu detonant va ser la concessió, en forma poc clara, de l'empresa municipal de distribució d'aigua (SEMAPA) a un consorci privat internacional, denominat «Aguas del Tunari».

El moviment de resistència popular no només va recuperar i remunicipalitzar el servei, sinó que va fer més visibles als comitès ciutadans que gestionaven bona part de la distribució d'aigua a escala local de manera independent al sistema municipal. Aquests comitès són una forma de participació política directa i col·laboren amb el servei municipal, accedint a recursos i coneixements experts per a desenvolupar el seu servei d'aigua autònom.

L'aigua a Cochabamba

Dret humà

Guifinet

Internet

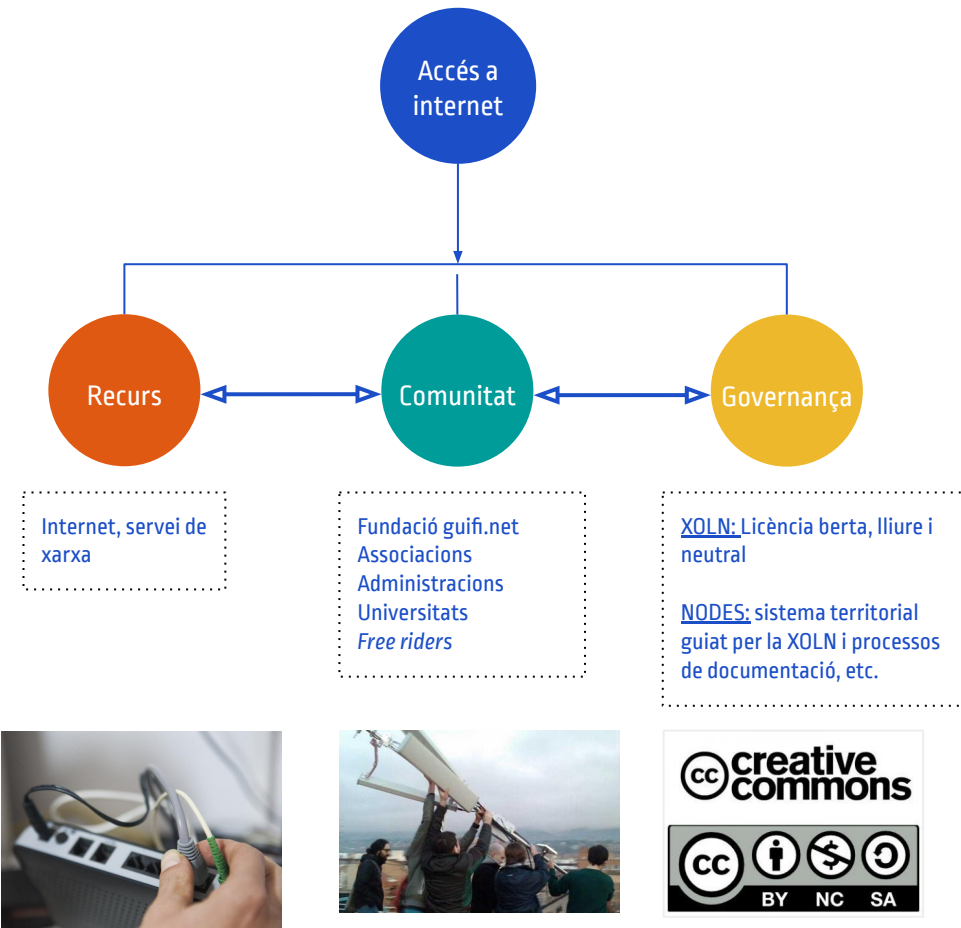
Xarxa de telecomunicacions lliure i oberta

Guifi.net és una xarxa de telecomunicacions lliure, oberta i neutral, majoritàriament sense fil, amb més de 32.900 nodes. La majoria d'aquests nodes estan situats a Catalunya i la Comunitat Valenciana, encara que s'estan expandint a noves zones en la resta del Món. Actualment, guifi.net és la xarxa lliure més extensa de tot el món.

Els nodes de la xarxa són de particulars, empreses i administracions que lliurement es connecten a aquesta per a poder accedir a una autèntica xarxa oberta de telecomunicacions, i fer arribar allí on facin falta la infraestructura i els continguts que d'una altra manera no serien accessibles. Els diferents nodes es van unint a la xarxa en un model d'autoprestació perquè tota la infraestructura és oberta explícitament per a facilitar el coneixement de l'estructura, perquè es pugui avaluar el funcionament i crear els nous trams que siguin necessaris.

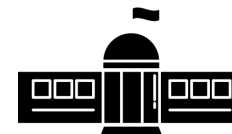
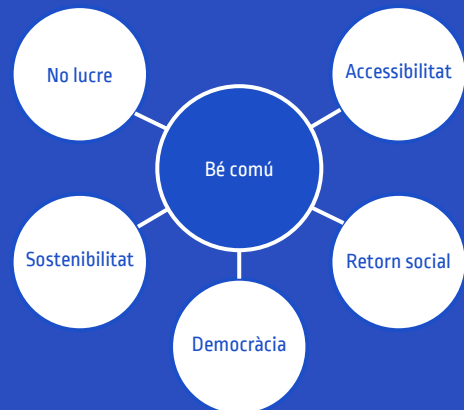
Guifinet

Internet

Els béns comuns

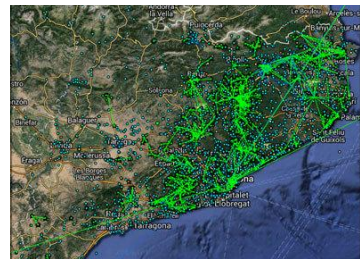
En relació amb institucions

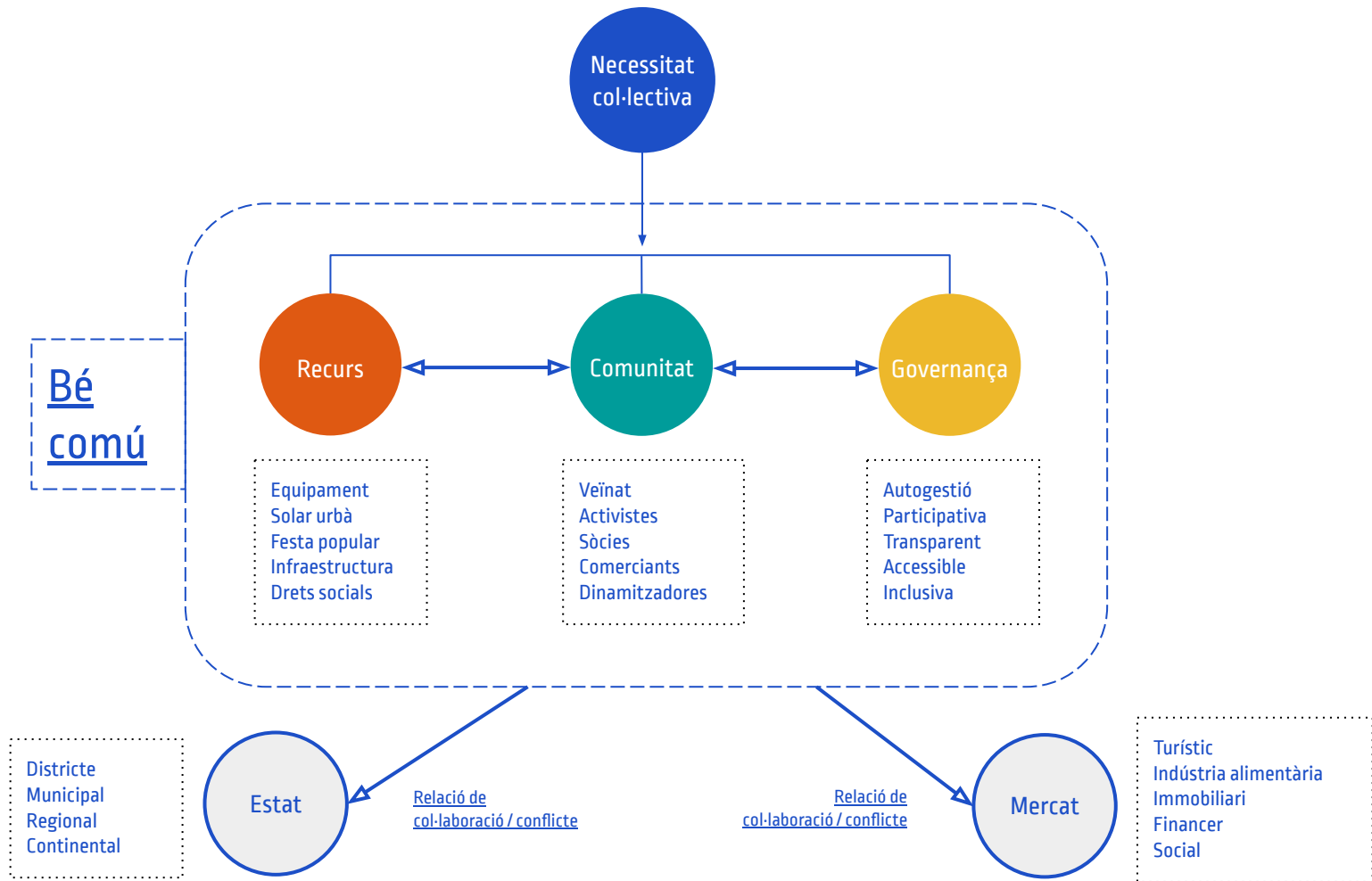

Administracions
públiques

Mercats

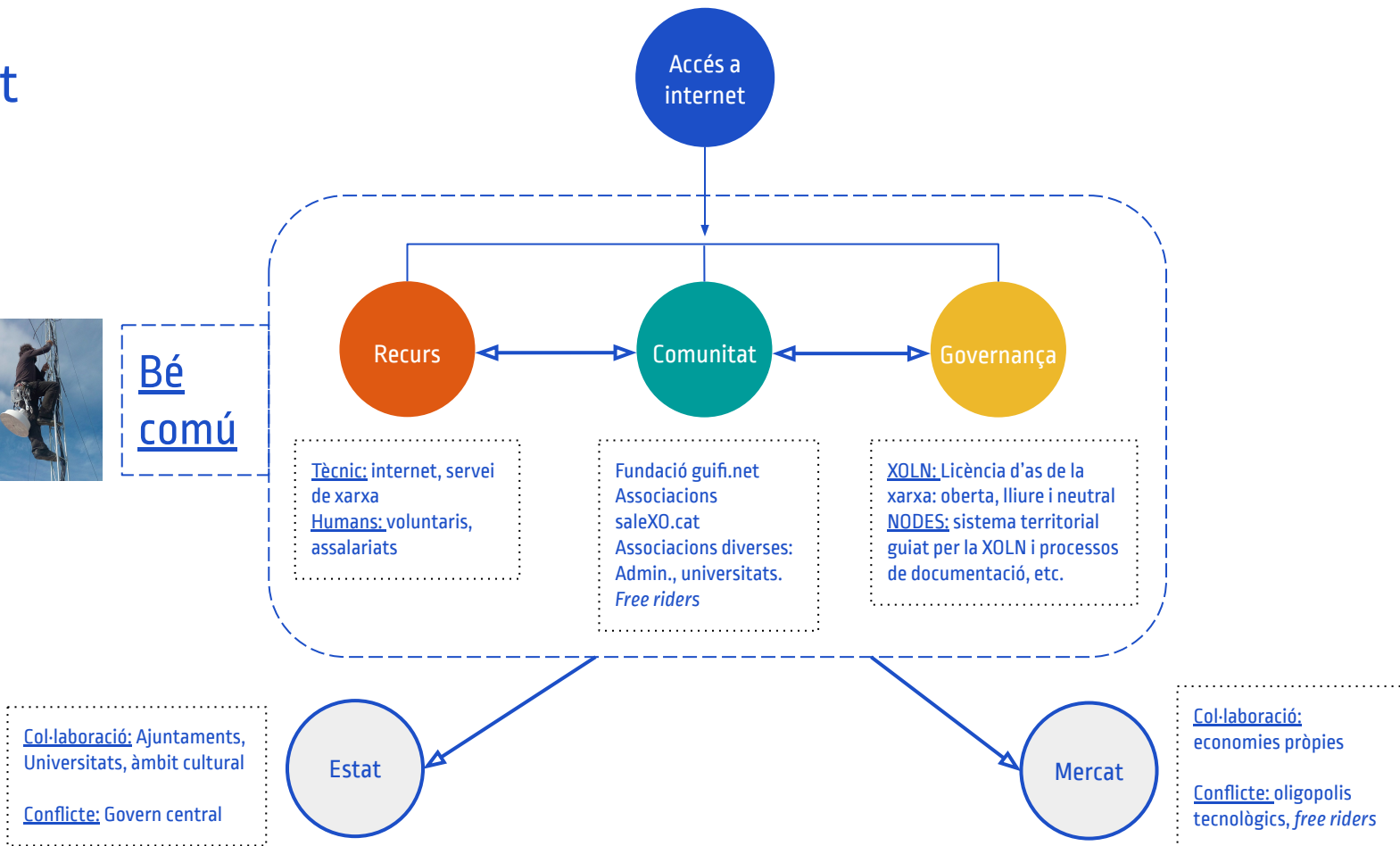

Guifinet

Internet

Bé
comú

Els béns comuns

Com a procés de radicalitat democràtica

Parlar de béns comuns és parlar de **radicalitat democràtica** i una **nova manera de fer d'allò públic**, a favor d'un marc que afavoreixi la democràcia directa de la seva ciutadania i respecti l'**autonomia de les comunitats** i projectes.

Oficina de les
COMUNALITATS
URBANES

La Hidra Cooperativa